

วารสาร

วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา

Journal of Research and Vocational Education Development (JRVED)

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2567 Vol. 3 No.1 January - June 2024

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4

Institute of Vocational Education : Northeastern Region 4

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ

Accounting Professional Ethics that Effect Work Efficiency of Accountants of Accounting Firm in Sisaket Province.

อิสราภรณ์ พบลาร্প¹ ณัฐิกา สิมชมภู² พิชชาพิมพ์ ศรีเสมอ³ และ กฤษณา จันทร์เทศ⁴

Israporn Phoblarp^{*1} Nutthika Simchomphu² และ Pichchapim Srisamer³ Krisanaa Jantad⁴

สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ¹ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ²

สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ³ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ⁴

Israporn@sisat.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชี ของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัด ศรีสะเกษ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เจ้าของกิจการ ผู้จัดการสำนักงาน หัวหน้างาน และพนักงานบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัย พบว่า

1) ผลศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.79$)

2) ผลศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.71$)

คำสำคัญ : จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี, ประสิทธิภาพการทำงาน, สำนักงานบัญชี

Abstract

The purposes of this research were to 1) To study the accounting professional Ethics of accountants of accounting firm in Sisaket Province. 2) To study the work Efficiency of accountants of accounting firm in Sisaket Province. Research concept Ethics of accountants and Efficiency of accountants. The information groups consisted business owner office manager foreman and accountants of accounting firm in Sisaket Province amount 38 people The tools used in this study were the questionnaire use for data analysis including percentage mean.

The results of the research found that

1) The study of the accounting professional Ethics of accountants of accounting firm in Sisaket Province were at a highest level in the overall. ($\mu=4.79$)

2) The study of work Efficiency of accountants of accounting firm in Sisaket Province were at a highest level in the overall. ($\mu=4.71$)

Keywords : Accounting Professional Ethics, Work Efficiency, Firm Accounting

1. บทนำ

วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินขององค์กร นักบัญชีมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลทางการเงิน ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทางบัญชี บันทึกรายการทางบัญชี การสรุปผลการดำเนินงาน จัดทำรายงานทางการเงิน รวมไปถึงการวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอต่อ ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ทั้งบุคคลภายในองค์กร เช่น กรรมการบริหาร ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนกฯ และบุคคลภายนอกองค์กร เช่น นักลงทุน เจ้าหนี้ หน่วยงานราชการ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งผู้ใช้ข้อมูลจะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป ดังนั้น นักบัญชีควรปฏิบัติงานด้วยการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาไว้ซึ่งความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ การตระหนักรู้อย่างต่อเนื่อง และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทางเทคนิค ทางวิชาชีพ ทางธุรกิจและทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพพัฒนาและรักษาไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการอย่างมีความชำนาญในสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ และสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีหรือหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป นักบัญชีถือเป็น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องปฏิบัติงานบนพื้นฐานของจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานของวิชาชีพบัญชีของ นักบัญชี ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เป็นที่น่าเชื่อถือ และไว้วางใจของผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ทั้งที่เป็นองค์กรธุรกิจและหน่วยงาน ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานของตนเอง และปฏิบัติงานบนพื้นฐานของจรรยาบรรณนักบัญชีที่ดี เพื่อให้การปฏิบัติทางการบัญชีเกิดประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันต่อเวลา มีความถูกต้องครบถ้วนในการรายงานผล และสามารถตรวจสอบได้

ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้ (ก) ความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา จริใจในความสัมพันธ์ทั้งหมด ทั้งทางวิชาชีพและทางธุรกิจ (ข) ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ไม่ยอมให้อคติหรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรืออิทธิพลอันเกินควรของบุคคลอื่นมาลบล้างการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพหรือทางธุรกิจ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ ซึ่งเป็นผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องมีความเป็นอิสระจากลูกค้า งานให้ความเชื่อมั่นนั้นประกอบด้วย ความเป็นอิสระทางด้านจิตใจ และความเป็นอิสระในเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ สามารถแสดงข้อสรุป และแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่าตนได้ข้อสรุปโดยปราศจากความลำเอียง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรืออิทธิพล อันเกินควรของบุคคลอื่น สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตามหลักการพื้นฐานนี้ด้วย (ค) ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน รักษาไว้ซึ่งความรู้ความสามารถ และความชำนาญทางวิชาชีพในระดับที่รับรองได้ว่าลูกค้า หรือผู้ว่าจ้างได้รับ

บริการทางวิชาชีพที่ถึงพร้อมด้วยวิวัฒนาการล่าสุดในวิธีการ หรือเทคนิคการปฏิบัติงาน หรือตาม กฎหมาย และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ง) การรักษา ความลับ ให้ความสำคัญกับความลับของข้อมูลที่ได้มาจากความสัมพันธ์ทางวิชาชีพและทางธุรกิจ ดังนั้น จึงไม่พึงเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้กับบุคคลที่สาม โดยไม่ได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจอย่าง ถูกต้อง และเฉพาะเจาะจง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิทางกฎหมาย หรือสิทธิทางวิชาชีพ หรือ เป็นหน้าที่ที่ต้อง เปิดเผย หรือไม่นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อบุคคลที่สาม (จ) พฤติกรรมทางวิชาชีพ ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนักบัญชีต้องมีการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความรับผิดชอบ ส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือ ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ผู้บริการ และ ตำแหน่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง [8]

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณของนักบัญชีและ ประสิทธิภาพของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไป โดยสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาการ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดความน่าเชื่อถือ ช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดีขึ้นและประสิทธิผลสูงขึ้น ภายใต้กรอบการทำงานวิชาชีพและเป็น ประโยชน์ต่อองค์กรเป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

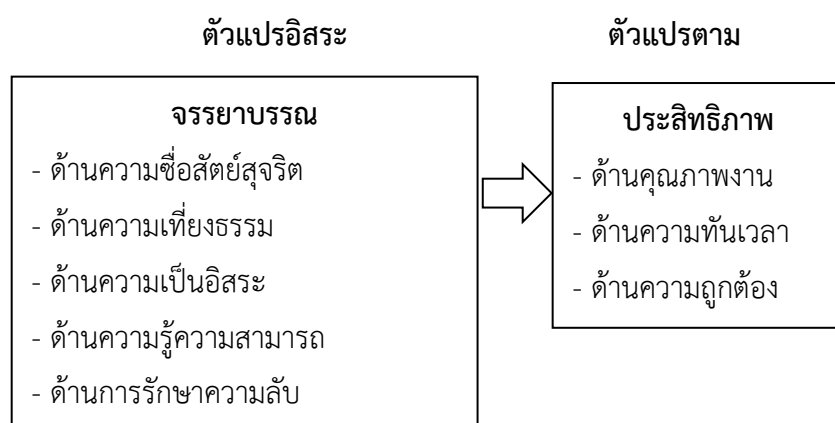
1. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของ นักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรี

สะเกษ

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด เพื่อ เป็นแนวทางการวิจัย ดังนี้

3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.2.1 จรรยาบรรณของนักบัญชี

จรรยาบรรณ หมายถึง ประมวลกฎเกณฑ์ความประพฤติ หรือประมวลมารยาทของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ ต้องเป็นเอกลักษณ์ทางวิชาชีพ ใช้ความรู้ มีองค์กรหรือสมาคมควบคุมได้แก่

1. ประมวลความประพฤติที่ ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้
2. หลักความประพฤติที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้มีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลในแต่ละกลุ่มวิชาชีพ

จรรยาบรรณเกิดขึ้นเพื่อมุ่งให้คนในวิชาชีพมีประสิทธิภาพ ให้เป็นคนดีในการบริการ วิชาชีพ ให้คนในวิชาชีพมีเกียรติศักดิ์ศรีที่มีกฎเกณฑ์มาตรฐานจรรยาบรรณ จรรยาบรรณมีความสำคัญและจำเป็นต่อทุกอาชีพ ทุกสถาบันและหน่วยงาน เพราะเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคุมการประพฤติปฏิบัติด้วยความดีงาม [1]

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2561) กล่าวถึง ข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วย จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 กำหนดขึ้น เพื่อให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพบัญชี รวมทั้งให้สอดคล้องกับประมวลจรรยาบรรณของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศในการนำไปใช้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะและผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ รวมทั้งแนวคิดในการปฏิบัติเพื่อลดอุปสรรคที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามหลักการพื้นฐานของจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ตามที่คณะกรรมการมาตรฐานจรรยาบรรณระหว่างประเทศ (IESBA) กำหนด

จรรยาบรรณวิชาชีพนักบัญชี หลัก ๆ ที่นักบัญชีจะต้องมีก็คือเรื่องของความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา มีการกำหนดจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพของนักบัญชี ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 หลายคนอาจจะมองว่า อาชีพนักบัญชีนั่น เปรียบได้กับฟันเฟืองหนึ่งในองค์กรธุรกิจต่าง ๆ ที่ดูเหมือนจะไม่มีมีความสำคัญเท่าตำแหน่งอื่น ๆ มากเท่าไรนัก เพราะมีหน้าที่ แค่อัดตัวเลข รายรับรายจ่ายขององค์กร เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ทั้งที่จริงแล้วนักบัญชีเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญจนถึงขั้นว่าขาดไม่ได้ ไม่ว่าองค์กรจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่เท่าไรก็ตามนักบัญชีไม่ได้มีหน้าที่แค่คำนวณ หรือบันทึกรายรับรายจ่ายอย่างที่เข้าใจกันเพียงอย่างเดียว เพราะต้องมีการบันทึกทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเงิน โดยเฉพาะเรื่องของเอกสารต่าง ๆ ซึ่งถ้าหากไม่มีการดำเนินงานในส่วนนี้ก็จะทำให้ผู้บริหาร ไม่สามารถวางแผนต่อไปได้ และมีโอกาสที่ธุรกิจจะประสบความล้มเหลวสูง เพราะฉะนั้น จรรยาบรรณวิชาชีพนักบัญชีหลัก ๆ ที่นักบัญชีจะต้องมีก็คือเรื่องของความซื่อสัตย์

ตรงไปตรงมา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ต้องมีการกำหนดจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพของนักบัญชีวิชาชีพให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ซึ่งมีรายละเอียดที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. ความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นหลักพื้นฐานที่ผู้ประกอบวิชาชีพนักบัญชีพึงมี เนื่องจากทุกสิ่งนั้นมีความเกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งหมด ซึ่งในส่วนนี้สามารถจำแนกข้อกำหนดออกเป็น 2 ข้อ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความสุจริต ไม่ว่าจะมีการขาดทุน ได้กำไร ก็จะต้องรายงานปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นให้กับผู้บริหาร เพื่อให้มีการวางแผนแก้ไขปัญหานั้น หรือปรับกลยุทธ์ต่อไป ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการปิดบังซ่อนเร้น หรือบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตัว ถ้าหากมีการตรวจสอบพบว่าคนในโรงงานกำลังประพฤติผิดกฎหมาย ด้วยการโกงบัญชี หรือปัญหาอื่น ๆ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องรายงานไปโดยตรงตามข้อเท็จจริง

2. ความเที่ยงธรรม ความเที่ยงธรรม หรือความเป็นกลางที่ไม่เอนเอียงไปฝั่งใดฝั่งหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลประโยชน์บางประการจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งในจรรยาบรรณวิชาชีพนักบัญชีนี้ได้มีการจำแนกข้อกำหนดออกเป็น 3 ข้อ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความเที่ยงธรรม ซื่อตรง โดยที่ไม่เข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียใด ๆ จากหน้าที่ที่ตนให้บริการอยู่ในส่วนของผลประโยชน์ก็คือการรับค่าตอบแทนจากการให้บริการเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ไม่มีผลประโยชน์อื่นใดที่จะมาแอบแฝงอีก ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลพินิจของตนเองในการพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ จากหลักฐานที่ปรากฏโดยปราศจากความลำเอียง หรืออคติส่วนบุคคลในกรณีที่กระบวนการตัดสินใจบางอย่างที่มีต่อแนวความคิดของผู้บริหาร จะต้องได้รับการไตร่ตรองจากเหตุผลและหลักฐานที่มี โดยไม่นำอคติหรือความเอนเอียงมาใช้ โดยให้เน้นในเรื่องของผลประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุด ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลพินิจของตนเองในการพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ โดยไม่ยึดติดกับความสัมพันธ์กับบุคคลใด ๆ รวมถึงสถานการณ์ที่อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตัวเองได้

3. ความรอบคอบ การทำงานที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขนั้น จะต้องมีความรอบคอบและตรวจสอบเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดอยู่เสมอ เพราะถ้าหากผิดพลาดขึ้นแม้แต่จุดเดียวก็อาจสร้างความเสียหายให้กับองค์กรได้ ซึ่งในส่วนนี้สามารถจำแนกข้อกำหนดออกเป็น 4 ข้อ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ และความรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ เพราะถ้าหากผิดพลาดขึ้นมาอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาขององค์กรในระยะยาว ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ในส่วนไหนที่พบปัญหาติดขัดก็ควรที่จะปรึกษาผู้รู้ในสาขาอาชีพเดียวกัน รวมถึงการศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องให้บริการด้วยความขยันหมั่นเพียรอยู่เสมอ เพราะส่วนมากแล้วงานบัญชีเป็นงานที่ต้องทำแบบวันต่อวัน การทำงานไม่เสร็จภายในวันนั้น ๆ อาจทำให้

แผนกอื่นไม่สามารถทำงานได้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ เช่น การนำเทคโนโลยี ใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้กับการคำนวณบัญชี รวมถึงการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีเพิ่มเติม

4. รักษาความลับ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทางบัญชี ถือเป็นความลับทางธุรกิจอย่างหนึ่งที่ไม่ควรนำไปเปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเด็ดขาด ซึ่งในส่วนนี้สามารถจำแนกข้อกำหนดออกเป็น 2 ข้อ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้อง ไม่เปิดเผยความลับทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับองค์กรโดยที่ไม่ได้รับอนุญาต เว้นเสียแต่ว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายที่จำเป็นต้องเปิดเผย (การให้ปากคำหรือการให้ถ้อยคำในฐานะพยาน เป็นต้น) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำความลับที่เกี่ยวข้องกับองค์กรไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล หรือเพื่อผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ด้วย

5. การประพฤติตนอย่างมีอาชีพ การประพฤติตนอย่างมีอาชีพหรือผู้ประกอบวิชาชีพนักบัญชี ด้วยการปฏิบัติตนในทางที่ชอบ รวมถึงการกระทำตามหลักกฎหมาย เป็นการรักษาชื่อเสียงให้กับวิชาชีพอย่างแท้จริง ซึ่งในส่วนนี้สามารถจำแนกข้อกำหนดออกเป็นดังนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพทั้งต่อตัวเองและส่วนรวม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ยินยอมให้ผู้อื่นอ้างชื่อว่าเป็นผู้ดูแลและปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาชีพ หากไม่ได้เป็นผู้กระทำเองอย่างแท้จริง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำเสนอการบริการและความสามารถของตนเองเกินความเป็นจริง โดยจะต้องไม่อวด พุดจาซ่มผู้อื่น หรือเปรียบเทียบระหว่างตนเองกับนักบัญชีอื่น ๆ เพื่อให้ผู้ร่วมอาชีพดูด้อยลงไปทั้งที่ไม่ใช่เรื่องจริง

6. ความโปร่งใส การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อที่ต้องการโดยไม่พยายามปิดบังซ่อนเร้นข้อมูลใด ๆ เป็นสิ่งที่นักบัญชีพึงกระทำ ซึ่งในส่วนนี้ได้มีการจำแนกข้อกำหนดออกเป็น 2 ข้อ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้เท่าที่ต้องการผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องให้ผู้ที่มีผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ เข้ามาตรวจสอบข้อมูลที่เป็นได้ ซึ่งเป็นไปตามความเหมาะสมในแต่ละกรณี

7. ความเป็นอิสระ จรรยาบรรณวิชาชีพนักบัญชี การปฏิบัติงานด้วยความอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี จะทำให้ผลงานที่ออกมามีประสิทธิภาพ และเป็นที่น่าเชื่อถือโดยที่ไม่ต้อง มีการตรวจสอบ ซึ่งในส่วนนี้ได้มีการจำแนกข้อกำหนดออกเป็น 2 ข้อ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ เพื่อไม่ให้ตกอยู่ใต้การครอบงำของผู้อื่นอันนำไปสู่เรื่องของผลประโยชน์ในภายหลัง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีพึงไม่ปฏิบัติงานที่ขาดความเป็นอิสระ เพื่อให้ตกเป็นเครื่องมือหรือเสื่อมเสียแก่วิชาชีพ

8. มาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติตนตามมาตรฐาน ด้วยการรวบรวมข้อมูล วางแผน และควบคุมงาน เพื่อให้เป็นไปตามการปฏิบัติงานที่เหมาะสมเป็นอีกสิ่งที่มีความจำเป็น ซึ่งในส่วนนี้ ได้มีการจำแนกข้อกำหนดออกเป็น 2 ข้อ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องให้บริการโดยสอดคล้องกับ

มาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาการ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรอบคอบโดยสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานวิชาการ

9. ความรับผิดชอบหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพนักบัญชี การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบจะส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์ต่อองค์กรเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในส่วนนี้ได้มีการจำแนกข้อกำหนดออกเป็น 2 ข้อ คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ผู้บริการและตำแหน่งอื่น ๆ ที่นักบัญชีจะต้องปฏิบัติงานให้ตรวจสอบ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือมาก ภายใต้กรอบการทำงานวิชาชีพ

ทั้ง 9 ข้อนี้ ล้วนเป็นจรรยาบรรณวิชาชีพ นักบัญชีที่ดีที่จะต้องมีการให้ครบ และปฏิบัติตามอย่างถูกต้องเคร่งครัด ดังนั้น นักบัญชีหรือผู้ที่ต้องการจะเป็นนักบัญชี จึงควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณให้ดีก่อนเสมอ เพื่อให้กลายเป็นนักบัญชีมืออาชีพที่ประกอบกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ [3]

3.2.2 ประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง กระบวนการ วิธีการ หรือการกระทำใด ๆ ที่นำไปสู่ผลสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อันได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน เงินทุนและวิธีการดำเนินการ หรือประกอบการ ที่มีคุณภาพสูงสุดในการดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตามการดำเนินการใด ๆ นั้น ก็ขึ้นอยู่กับทรัพยากร ณ ขณะนั้นด้วยว่ามีคุณภาพและปริมาณเพียงใด หากมีคุณภาพมากการจะใช้อย่างเต็มศักยภาพได้นั้นจะต้องใช้ในปริมาณน้อยจึงจะเรียกได้ว่ามีประสิทธิภาพ ต่างกันกับทรัพยากรที่มีปริมาณมากแต่คุณภาพต่ำที่จะต้องเลือกวิธีการดัดศักยภาพของทรัพยากรออกมาให้ได้มากที่สุดจึงจะเรียกว่ามีประสิทธิภาพ [2]

ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2545) กล่าวว่า นักบัญชีหรือผู้ทำบัญชีนั้น คือ บุคคลที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการบัญชีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการบัญชี มีพื้นฐานจากระดับความสามารถในการทำงาน และการนำระดับความสามารถมาใช้ให้เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกสถานการณ์ ดังนั้น ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องมีความสามารถต่าง ๆ นำผลงานออกมาแสดงไว้ในทุกสถานการณ์ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาบุคคลที่เหมาะสม เข้ามาเป็นมืออาชีพ เพื่อการก้าวสู่การเป็นนักบัญชีมืออาชีพ ซึ่งสิ่งที่บุคคลเหล่านั้นต้องมี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ในวิชาชีพ (Professional Knowledge) ด้านความรู้ต้องการเน้นให้มีความตระหนักในการให้บริการ ความรู้ที่จำเป็นในสถาบันการศึกษาซึ่งเป็นการเตรียมพื้นฐานและความพร้อมก่อนเป็นนักวิชาชีพบัญชี ดังนี้

1.1 ความรู้ทั่วไป ช่วยให้นักวิชาชีพบัญชีมีความรอบรู้ ความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ การใช้ดุลยพินิจหรือมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น คณะกรรมการการศึกษาเชื่อว่าการศึกษาที่

ให้มีความรู้ทั่วไปในวงกว้างเป็นพื้นฐานสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นจุดเริ่มต้นของวิชาชีพบัญชี

1.2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการจัดการทั่วไป รวมถึงเศรษฐศาสตร์ พฤติกรรมองค์การการตลาด การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติ เป็นต้น ความรู้ในส่วนนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อวิชาชีพบัญชี

1.3 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ในส่วนนี้มีความสำคัญเนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศอาจมาจากการจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นที่ผสมผสานเข้ากับ เนื้อหาวิชาแกนอื่น ๆ

1.4 ความรู้ด้านบัญชี รวมถึงการบัญชีบริหาร รายงานการเงิน การบัญชีการเงิน การสอบ-บัญชี กฎหมายธุรกิจ ภาษีอากร การควบคุมและการตรวจสอบภายใน จรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นต้น ความรู้ในส่วนนี้เป็นพื้นฐานของความเกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพบัญชี

2. ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill) ทักษะที่นักบัญชีต้องมี เพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นนักบัญชีมืออาชีพ เนื่องจากความคาดหวังที่เพิ่มมากขึ้นของผู้ว่าจ้างนักบัญชี การทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและสังคมของนักบัญชีมืออาชีพ ทำให้เกิดความสำคัญกับเรื่องทักษะความเป็นมืออาชีพ โดยผู้ประกอบการวิชาชีพควรมีทักษะความชำนาญที่จำเป็น ดังนี้

2.1 ทักษะในการใช้เหตุผล การใช้ดุลยพินิจในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน ความสามารถในการถามและการวิจารณ์อย่างมีเหตุผล ความสามารถในการระบุและแก้ปัญหา การจัดลำดับความสำคัญของงาน

2.2 ทักษะในการปฏิสัมพันธ์ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การจูงใจ การมอบหมายงานภาวะการเป็นผู้นำ การเจรจาต่อรอง การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

2.3 ทักษะในการสื่อสาร ความสามารถในการฟัง การอ่าน การปรึกษาหารือ การนำเสนอ การแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การใช้ข้อมูลรายงาน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3. คุณค่าแห่งวิชาชีพ (Professional Values) นักวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีความตั้งใจในการ ปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและความเป็นอิสระ ตามมาตรฐานของวิชาชีพ มารยาทของวิชาชีพ ความสำนึกต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณชน ความตั้งใจที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้นักวิชาชีพบัญชีต้องตระหนักถึงคุณค่าทางวิชาชีพและปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและวิชาชีพของตนเอง

4. เจตคติในวิชาชีพ (Professional Attitudes) ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนออกมาเป็น

พฤติกรรมหรือ ความรู้สึก โดยจะแสดงออกมาใน 2 ลักษณะ คือ ทางบวก (P) จะแสดงในลักษณะความชอบ เห็นด้วย ความสนใจหรือยอมรับ และอีกลักษณะหนึ่งคือ ทางลบ (N) จะแสดงในลักษณะความไม่ชอบ ไม่เห็นด้วยไม่สนใจ หรือไม่ยอมรับ โดยเฉพาะหน้าที่การงานของบุคคลจะต้องมีเจตคติต่ออาชีพของตนเอง

บุญมา ผายอย. (2564) กล่าวถึง ตัวชี้วัดด้านศักยภาพและสมรรถนะของนักบัญชี ศักยภาพของนักบัญชีเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งบุคคลนั้นต้องใช้ความรู้ความสามารถที่มีนำเสนอออกมาผ่านการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างาน เพื่อให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรมากที่สุด ซึ่งสามารถวัดได้ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจวิชาชีพบัญชี หมายถึง เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความเข้าใจในทฤษฎี แนวคิด หลักการและวิธีการทางการบัญชี สามารถเข้าใจในองค์ความรู้ทางด้านอื่นที่สัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับงานด้านบัญชี สามารถเข้าใจเทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและอื่น ๆ โดยใช้วิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์ รวมถึงมีการทบทวนความรู้และติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการฝึกอบรมทักษะการจัดทำบัญชี หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยลดปัญหาในการทำงาน กล่าวคือ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ การฝึกอบรมหรือการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ ให้เกิดการเรียนรู้การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การทำงานโดยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพดีขึ้นและประสิทธิผลสูงขึ้น เช่น การใช้โปรแกรม Microsoft Power Point นำเสนอผลงานหรือการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีบันทึกรายการ

4. ด้านจริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ หมายถึง การใช้เหตุผลซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการใช้อำนาจหน้าที่ในการสั่งการไปในทิศทางที่ถูกต้องและ อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจในทางที่ชอบธรรม เป็นอำนาจที่ประกอบไปด้วยเหตุผลที่ถูกต้องและมีความยุติธรรม มีเหตุผลเชิงจริยธรรม การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ จรรยาบรรณด้านความซื่อสัตย์สุจริต จรรยาบรรณด้านความเที่ยงธรรม

จรรยาบรรณด้านความเป็นอิสระ จรรยาบรรณด้านความรู้ความสามารถ และจรรยาบรรณด้านการรักษาความลับ

4.1.2 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านคุณภาพงาน ประสิทธิภาพด้านความทันเวลา และประสิทธิภาพด้านความถูกต้อง

4.2 ขอบเขตด้านสถานที่และเวลา

ขอบเขตด้านสถานที่จังหวัดศรีสะเกษ

ขอบเขตด้านเวลา 1 พฤษภาคม 2566 - 30 กันยายน 2566

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าของกิจการ ผู้จัดการสำนักงาน หัวหน้างาน และพนักงานบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 38 คน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

5.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยการกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชี โดยใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเกิร์ต (Licert)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี โดยใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเกิร์ต (Licert) [6]

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและประเด็นการศึกษาวิจัย ซึ่งมีลำดับขั้นตอนสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับจรรยาบรรณของนักบัญชีและประสิทธิภาพของนักบัญชีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามวัตถุประสงค์การศึกษา เพื่อกำหนดเป็นประเด็นหลัก

และแยกแยะออกเป็นประเด็นย่อย นำมากำหนดเป็นข้อคำถามให้เหมาะสมกับเนื้อหาและขอบข่ายหัวข้อการศึกษา

2) สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อขอคำแนะนำและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัส(Coding)

2) นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

2.1) นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

2.2) ข้อมูลที่เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี โดยการใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) และหาค่าเฉลี่ย

2.3) ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขต จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำมาสรุปภาพรวมโดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา

5.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.4.1 ค่าเฉลี่ยประชากร

เป็นค่ากลางของข้อมูลประชากรทั้งหมด

6. ผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 38 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 78.94 อายุระหว่าง 21- 40 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 65.79 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 68.42

6.2 ผลการวิเคราะห์

6.2.1 ผลการวิเคราะห์จรรยาบรรณของนักบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม

จรรยาบรรณ	μ	แปลผล
- จรรยาบรรณด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.81	มากที่สุด
- จรรยาบรรณด้านความเที่ยงธรรม	4.78	มากที่สุด
- จรรยาบรรณด้านความเป็นอิสระ	4.80	มากที่สุด
- จรรยาบรรณด้านความรู้ความสามารถ	4.79	มากที่สุด
- จรรยาบรรณด้านการรักษาความลับ	4.78	มากที่สุด
รวม	4.79	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า จรรยาบรรณของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.79 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ จรรยาบรรณด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ย 4.81 จรรยาบรรณด้านความเป็นอิสระ มีค่าเฉลี่ย 4.80 จรรยาบรรณด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ย 4.79 และจรรยาบรรณด้านความเที่ยงธรรมและจรรยาบรรณด้านการรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ย 4.78 ตามลำดับ

6.2.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม

ประสิทธิภาพ	μ	แปลผล
- ด้านคุณภาพงาน	4.75	มากที่สุด
- ด้านความทันเวลา	4.67	มากที่สุด
- ด้านความถูกต้อง	4.72	มากที่สุด
รวม	4.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.71 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ประสิทธิภาพคุณภาพงาน มีค่าเฉลี่ย 4.75 ประสิทธิภาพด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 4.72 และประสิทธิภาพด้านความทันเวลา มีค่าเฉลี่ย 4.67 ตามลำดับ

7. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

7.1 สรุปการวิจัย

7.1.1 สรุปผลการศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ จรรยาบรรณด้านความซื่อสัตย์สุจริต จรรยาบรรณด้านความเป็นอิสระ จรรยาบรรณด้านความรู้ความสามารถ จรรยาบรรณด้านความเที่ยงธรรม และจรรยาบรรณด้านการรักษาความลับ

1) จรรยาบรรณด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ มีการปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมาและซื่อตรง ต่อวิชาชีพ มีการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการปฏิบัติงานตรงตามหลักฐานที่เป็นจริง และมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานที่กำหนด

2) จรรยาบรรณด้านความเป็นอิสระ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ สามารถวางแผนการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบในงานที่ทำโดยไม่มีข้อจำกัดเพื่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน มีอิสระในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และมีการปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพและปราศจากการควบคุมที่ไม่เหมาะสม

3) จรรยาบรรณด้านความรู้ความสามารถ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ มีการนำความรู้และความสามารถด้านวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานมีการวางแผนการทำงานโดยจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อให้งานสำเร็จและมีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด และมีการใช้ความรู้ ทักษะทางวิชาชีพในการทำงานอย่างเต็มที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

4) จรรยาบรรณด้านความเที่ยงธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ ไม่เรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ จากบุคคลอื่น จากกิจการที่ตนเป็นผู้ปฏิบัติงานบัญชี มีการบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องตามหลักฐาน เอกสารทางการบัญชี มีการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่อาจทำให้ผู้ทำบัญชีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางในการใช้ดุลยพินิจ และมีการใช้ดุลยพินิจบนหลักฐานที่เชื่อถือได้โดยปราศจากความมีอคติและความลำเอียง

5) จรรยาบรรณด้านการรักษาความลับ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับไปใช้เพื่อก่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ มีการรักษาข้อมูลความลับขององค์กร ไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามารู้ความลับขององค์กร มีความรอบคอบในการใช้และรักษาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานและไม่นำความลับไปเปิดเผยให้ผู้อื่นรู้

7.1.2 สรุปผลการศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชี ในเขตจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสิทธิภาพคุณภาพงาน ประสิทธิภาพด้านความถูกต้อง และประสิทธิภาพด้านความทันเวลา ตามลำดับ

1) ประสิทธิภาพด้านคุณภาพงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ งานมีคุณภาพน่าเชื่อถือ มีการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้อง แม่นยำ สามารถเปรียบเทียบได้และมีการพัฒนางานให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และแก้ไขข้อบกพร่องให้ผิดพลาดน้อยที่สุด

2) ประสิทธิภาพด้านความถูกต้อง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ มีการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการที่เป็นตามมาตรฐานทางการเงิน ข้อมูลในงบการเงินเป็นตามมาตรฐานทางการเงิน และข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถนำมาเปรียบเทียบในระยะเวลาต่างกันได้หรือเปรียบเทียบกับงบการเงินระหว่างกิจการได้

3) ประสิทธิภาพด้านความทันเวลา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ มีการให้ความสำคัญกับเวลาและใช้เวลาให้คุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้กับการทำงานเต็มกำลังความสามารถ และมีการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้งานเสร็จทันเวลาที่กำหนด

7.2 อภิปรายผลการวิจัย

7.2.1 จากการสรุปผลการวิจัย จรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.79$)

7.7.2 จากการสรุปผลการวิจัย ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.71$)

สอดคล้องกับ ผกามาศ บุตรสาลี (2565 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาผลกระทบของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชี ในสำนักงานบัญชี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีด้านความเที่ยงธรรม และด้านการรักษาความลับอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ความสามารถ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก 2) นักบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความทันต่อเวลา ด้านความมีคุณภาพ ด้านความสำเร็จของงาน และด้านปริมาณงานอยู่ในระดับมาก 3) นักบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเชื่อถือได้อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเข้าใจได้ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านความเป็นตัวแทน อันเที่ยงธรรมอยู่ในระดับมาก 4) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความเที่ยงธรรมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

อย่างมีนัยสำคัญ 5) จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านการรักษาความลับ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ และ 6) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จของงานและด้านปริมาณงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ อนงศวรรณ อุประดิษฐ์ (ม.ป.ป.) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีต่อผลปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน 3) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ และ 4) การรักษาความลับ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ยกเว้นปัจจัยด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปและความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน

8. ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม
2. ควรศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม
3. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในเขตจังหวัดศรีสะเกษ เท่านั้น ควรขยายขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้ครอบคลุมมากขึ้น

9. บรรณานุกรม

- [1] ความหมาย “จรรยาบรรณ” สืบค้นเมื่อวันที่ : 20 พฤษภาคม 2566
<https://www.kruchiangrai.net/2018/04/24>
- [2] ความหมาย “ประสิทธิภาพ” สืบค้นเมื่อวันที่ : 20 พฤษภาคม 2566
<https://th.wikipedia.org/wiki>
- [3] จรรยาบรรณวิชาชีพนักบัญชี. สืบค้นเมื่อวันที่ : 20 พฤษภาคม 2566
<https://www.fifft.com>
- [4] บุญมา ผายอย. (2564). ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจผู้ให้บริการขนส่งทางเรือ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อวันที่ : 20 พฤษภาคม 2566, <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin92/6214154626.pdf>

- [5] ผกามาศ บุตรสาลี. (2565) ผลกระทบของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- [6] วรนิดา วาดีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์และสมบัติ พิฆัมทรัพย์ (2560). ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ. ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- [7] ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2545). การสอบบัญชี. (พิมพ์ครั้งที่ 2). บริษัท เอเอ็นเอส คอนซัลแทนส์ จำกัด.
- [8] สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2566, <https://www.tfac.or.th>
- [9] อนงค์วรรณ อุประดิษฐ์. (ม.ป.ป.) ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำปาง. สืบค้นเมื่อวันที่ : 12 ตุลาคม 2566 <https://ojs.kmutnb.ac.th>

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4

Institute of Vocational Education : Northeastern Region 4

สอบถามเพิ่มเติม

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4

632 หมู่ 4 ตำบลบึงไผ่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190

Tel : 045-210-691 Website : www.iven4.ac.th